

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 465/2015-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. novembra 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Jánom Kasenčákom, Juraja Fándlyho 2163/7, Žilina, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu Žilina sp. zn. 1 T 74/2010 z 2. júna 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola elektronicky 11. augusta 2015 (následne v zákonnej lehote v písomnej podobe 17. augusta 2015) doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“) vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy a základného práva na ochranu majetku

podľa čl. 20 ods. 1 ústavy uznesením Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 1 T 74/2010 z 2. júna 2015 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh ústavnému súdu vyplynulo, že sťažovateľka v právnom postavení poškodenej v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 1 T 74/2010 bola po uplatnení si nároku na náhradu škody v celkovej výške 5 834,25 eur v predmetnom trestnom konaní so svojím nárokom vo výrokovej časti rozsudku okresného súdu č. k. 1 T 74/2010-303 z 21. januára 2013 potvrdeného uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 1 To 101/2013 z 26. novembra 2013 odkázaná na občianske súdne konanie.

Sťažovateľka následne prostredníctvom svojho splnomocneného zástupcu po právoplatnom skončení veci požiadala o priznanie náhrady trov potrebných na účelné uplatnenie jej nároku na náhradu školy vrátane trov vzniknutých pribratím všetkých splnomocnencov v trestnom konaní okresného súdu sp. zn. 1 T 74/2010, a to v celkovej výške 2 157,95 eur.

3. Po podaní sťažnosti voči uzneseniu okresného súdu sp. zn. 1 T 74/2010 z 24. apríla 2014 (ktorým okresný súd návrh sťažovateľky na priznanie náhrady trov potrebných na účelné uplatnenie jej nároku v trestnom konaní vrátane trov vzniknutých pribratím splnomocnencov zamietol) okresný súd samosudkyňou ako nadriadeným orgánom na podklade podanej sťažnosti preskúmal správnosť výroku uznesenia sp. zn. 1 T 74/2010 z 24. apríla 2014, ako i konania, ktoré mu predchádzalo, v zmysle ustanovenia § 192 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) a dospel k záveru, že sťažnosť splnomocneného zástupcu sťažovateľky nie je dôvodná.

Ako ďalej sťažovateľka uvádza, „... *súd preskúmal napadnuté uznesenie a prijal záver, že vyššia súdna úradníčka o návrhu sťažovateľky (poškodenej) rozhodla správne.*

Záver súdu (vyjadrený vyššou súdnou úradníčkou, ako aj sudkyňou)... nemá oporu v zákone. Pre určenie odmeny splnomocneného zástupcu z radov advokátov, ktorý zastupuje poškodeného v trestnom konaní, je tarifná odmena zakotvená v ustanovení § 12 vyhlášky

MS SR č. 655/2004 Z. z. v znení účinnom od 01. 06. 2010 do 30. 06. 2013 a v ustanovení § 1 ods. 1 a § 12 vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. v znení účinnom od 01. 07. 2013. Taktiež, ak by poškodeného zastupoval advokát podľa ustanovenia § 47 ods. 6 TP, tak tarifná odmena sa určí podľa § 11 vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. v znení platnom ku dňu uskutočnenia úkonu právnej služby...

Nie sú ani správne závery súdu o tom, že výška odmeny za jeden úkon právnej služby vykonaný advokátom sa vypočítava podľa výšky náhradu škody priznanej poškodenému v rámci adhézneho konania. Takýto záver nemá oporu v zákone ani v ustanoveniach vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. v znení platnom a účinnom počas poskytovania právnych služieb jednotlivými advokátmi.

Nie je správny ani záver súdu, že poškodená osoba je povinná pri podávaní návrhu na priznanie trov vzniknutých pribratím splnomocnenca preukázať, že tieto výdavky reálne vynaložila, pretože týmto návrhovým konaním si poškodený uplatňuje náhradu trov, ktoré nie sú škodou.“.

4. Sťažovateľka sa preto domnieva, že „... súd nesprávne interpretoval ustanovenia § 557 ods. 2, § 553 ods. 4 TP, § 12 vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. v znení účinnom od 01. 06. 2010 do 30. 06. 2013 a v ustanovení § 1 ods. 1 a § 12 vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. v znení účinnom od 01. 07. 2013, v dôsledku čoho pri rozhodovaní o návrhu na priznanie náhrady trov poškodeného porušil právo sťažovateľky na súdnu ochranu. V dôsledku toho, že súd nepriznal sťažovateľke nárok na náhradu trov, aj keď podľa sťažovateľky jej mal nárok priznať, porušil jej právo vlastníť majetok spočívajúci v práve na to, aby sa jej zmenšený majetok oprávnene zväčšil o sumu náhrady trov poškodenej.“.

5. Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd vydal tento nález:

„Okresný súd v Žiline uznesením zo dňa 02. 06. 2015 v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 74/2010 porušil právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy

Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo sťažovateľky na majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Uznesenie Okresného súdu v Žiline zo dňa 02. 06. 2015 v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 74/2010 sa zrušuje a vec sa vracia tomuto súdu na opätovné rozhodnutie.

Okresný súd v Žiline je povinný nahradiť sťažovateľke trovy konania vo výške 296,44 eur ich zaplatením na účet právneho zástupcu sťažovateľky, a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

II.

6. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Predmetom sťažnosti je sťažovateľkou namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy a základného práva na ochranu majetku zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením okresného súdu, ktorým bola zamietnutá sťažnosť splnomocnenca sťažovateľky proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 1 T 74/2010 z 24. apríla 2014, ktorým vyššia súdna úradníčka rozhodla o návrhu sťažovateľky podanom prostredníctvom jej splnomocnenca na priznanie trov potrebných na uplatnenie jej nároku v trestnom konaní vrátane trov vzniknutých pribratím splnomocnencov.

9. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05).

10. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

11. Sťažovateľka vidí porušenie v petite označených základných práv (bod 5) napadnutým uznesením okresného súdu najmä v dôsledku nesprávnej interpretácie a aplikácie právnych noriem zo strany okresného súdu.

12. Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci nie je úlohou ústavného súdu zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je kvalifikovaná už spomínaným princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve. V nadväznosti na to ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

13. Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu

poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne súladne interpretovaná platná a účinná právna norma (IV. ÚS 77/02).

14. Podľa § 46 ods. 1 Trestného poriadku poškodený je osoba, ktorej bolo trestným činom ublížené na zdraví, spôsobená majetková, morálna alebo iná škoda alebo boli porušené či ohrozené jej iné zákonom chránené práva alebo slobody. Poškodený má právo... uplatniť nárok na náhradu škody...

Podľa § 53 ods. 1 Trestného poriadku poškodený sa môže dať zastupovať splnomocnencom a podľa § 54 ods. 1 Trestného poriadku splnomocnenec poškodeného je oprávnený robiť za poškodeného návrhy na vykonanie dôkazov, podávať žiadosti a opravné prostriedky; je tiež oprávnený zúčastniť sa všetkých úkonov, na ktorých sa môže zúčastniť poškodený.

V zmysle ustanovenia § 557 ods. 2 Trestného poriadku súd môže podľa okolností prípadu rozhodnúť na návrh poškodeného o tom, že odsúdenému ukladá povinnosť nahradiť poškodenému celé trovy alebo ich časť, ktoré súvisia s účasťou poškodeného v trestnom konaní, a to aj v prípade, ak poškodenému nebol priznaný nárok na náhradu škody ani sčasti.

Podľa § 553 ods. 4 Trestného poriadku zástupca z radov advokátov, ktorý bol ustanovený poškodenému podľa § 47 ods. 6, má voči štátu nárok na odmenu a náhradu podľa tarify určenej osobitným predpisom pre konanie o občianskoprávných veciach. Je to tak preto, že zástupca z radov advokátov v tomto (adhéznom) konaní neplní úlohy obhajcu v trestnom konaní, ale zástupcu poškodeného tak, ako keby išlo o občianske súdne konanie.

V zmysle § 553 ods. 5 a 6 Trestného poriadku o výške odmeny a náhrady... v konaní pred súdom rozhodne predseda senátu súdu prvého stupňa alebo ním poverený vyšší súdny úradník. Proti rozhodnutiu podľa § 553 ods. 5 Trestného poriadku je prípustná sťažnosť, ktorá má odkladný účinok.

15. Po oboznámení sa s obsahom napadnutého uznesenia okresného súdu ústavný súd konštatuje, že samosudkyňa okresného súdu konala v medziach svojej právomoci, keď

príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretovala a aplikovala, a jej úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne, právne akceptovateľné a ústavne konformné. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia okresného súdu vyplýva, že samosudkyňa okresného súdu sa v celom rozsahu stotožnila s odôvodnením sťažnosťou napadnutého uznesenia okresného súdu sp. zn. 1 T 74/2010 z 24. apríla 2014 vydaného vyššou súdnou úradníčkou, ktoré viedlo k zamietnutiu návrhu sťažovateľky na priznanie trov potrebných na účelné uplatnenie jej nároku v trestnom konaní vrátane trov vzniknutých pribratím splnomocnencov.

Samosudkyňa v napadnutom uznesení okresného súdu preskúmala sťažnosťou napadnuté konanie okresného súdu vedené pod sp. zn. 1 T 74/2010 a jeho uznesenie z 24. apríla 2014 a správne poznamenala, že *«... v tomto prípade nebolo možné pri rozhodovaní uplatniť ustanovenie § 557 ods. 1 TP, nakoľko poškodenej nebol odsudzujúcim rozsudkom nárok na náhradu škody priznaný ani sčasti, ale že zároveň prichádzal do úvahy postup podľa § 557 ods. 2 TP (podľa § 557 ods. 2 TP „súd môže podľa okolností prípadu rozhodnúť na návrh poškodeného o tom, že odsúdenému ukladá povinnosť nahradiť poškodenému celé trovy alebo ich časť, ktoré súvisia s účasťou poškodeného v trestnom konaní, a to aj v prípade, ak poškodenému nebol priznaný nárok na náhradu škody ani sčasti“), ktorý však taktiež nakoniec nebolo možné uplatniť, a to z nasledovných dôvodov.*

V prvom rade je potrebné podotknúť, že ustanovenie § 557 ods. 2 TP hovorí o možnosti priznania náhrady akýchkoľvek trov vynaložených poškodenou osobou v súvislosti s jej účasťou v trestnom konaní. V tomto prípade si poškodená v návrhu podanom prostredníctvom jej splnomocnenca uplatnila iba trovy, ktoré jej mali vzniknúť pribratím splnomocnencov, preto sa súd pri rozhodovaní na prvom stupni zaoberal len týmito trovami (ide o návrhové konanie – súd je viazaný návrhom, teda nemôže priznať viac, ako navrhovateľ žiada, a to ani v prípade, že má na dané nárok). V tomto smere je vhodné opätovne (ako sa to uvádza aj v napadnutom uznesení) zdôrazniť, že pre určenie výšky odmeny za jeden úkon právnej pomoci vykonanej splnomocneným zástupcom poškodenej osoby je potrebné aplikovať ustanovenie § 553 ods. 4 TP (per analogiam), čo v prípade, ak poškodenému nárok na náhradu škody nie je súdom v odsudzujúcom rozsudku priznaný ani len čiastočne, je mimoriadne náročné (viď § 10 vyhl. MS SR

č. 655/2004 Z. z.). Súd sa navyše stotožňuje s názorom vyjadreným na stranách 4 – 5 napadnutého uznesenia a súhlasí, že v tomto konkrétnom prípade to bez ďalšieho dokazovania nebolo ani len možné spravodlivo a bez pochybností určiť.

Ďalej je nutné poukázať na to, že vyššie citované ustanovenie § 557 ods. 2 TP dáva súdu možnosť, nie povinnosť rozhodnúť, či a v akej výške prizná poškodenému trovy, ktoré mu vznikli uplatňovaním jeho nároku v trestnom konaní, a to aj v prípade nesplnenia obligatórnych podmienok požadovaných v § 557 ods. 1 TP, pričom zároveň pripúšťa veľkú dávku právnej úvahy a analýzy konkrétne danej situácie, so všetkými jej špecifikami. Súd sa preto zaoberal právnymi názormi vyššej súdnej úradníčky, pričom s argumentmi vyslovenými v napadnutom uznesení súhlasí a plne sa s nimi stotožňuje. Má za to, že vyššia súdna úradníčka vyčerpávajúco uviedla, akými skutočnosťami sa zaoberala, ako vyhodnotila všetky aspekty a k akým záverom následne dospela. Dôvody, pre ktoré vyššia súdna úradníčka návrhu nakoniec nevyhovela ani čiastočne, sú pritom podrobne uvedené v napadnutom uznesení, preto súd nepovažuje za potrebné opätovne jeho odôvodnenie „pretlmočiť“, ale dovoľuje si naň v celom rozsahu v zásade odkázať.

Záverom je potrebné jedine doplniť, že poškodená osoba pri podávaní návrhu na priznanie trov vzniknutých pribratím splnomocnenca, musí preukázať, že tieto výdavky reálne vynaložila, teda preukázať ich úhradu, čo poškodená v tomto prípade nijakým spôsobom neučinila.

Na základe vyššie uvedeného súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia a dodáva, že poškodená je oprávnená uplatniť si svoj nárok na priznanie trov potrebných na uplatnenie jej nároku vrátane trov vzniknutých pribratím splnomocnencov, vynaložených v trestnom konaní vedenom Okresným súdom Žilina pod sp. zn. 1 T 74/2010, v rámci občianskeho súdneho konania.».

16. Keďže Trestný poriadok nemá osobitnú právnu úpravu v súvislosti s náhradou trov poškodeného vzniknutých pribratím právneho zástupcu, okresný súd postupoval analogicky podľa § 553 ods. 4 Trestného poriadku, ktorý upravuje nároky zástupcu z radov advokátov ustanoveného poškodenému, ktorý nemá dostatočné prostriedky na úhradu nákladov spojených s uplatňovaním svojho nároku. Napadnuté uznesenie okresného súdu

9

v kontexte odôvodnenia uznesenia okresného súdu sp. zn. 1 T 74/2010 z 24. apríla 2014 obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, ktoré nie sú svojvoľné a ani zjavne neodôvodnené.

17. Vzhľadom na stotožnenie sa samosudkyne okresného súdu so spôsobom rozhodnutia vyššej súdnej úradníčky v rozhodnutí sp. zn. 1 T 74/2010 z 24. apríla 2014 považoval ústavný súd za podstatné citovať aj relevantnú časť odôvodnenia uznesenia sp. zn. 1 T 74/2010 z 24. apríla 2014, v ktorej sa uvádza:

«... prvostupňový súd v odsudzujúcom rozsudku (č. l. 321) uviedol, že poškodenej – manželke nebohého [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], náhradu škody v podobe nákladov vynaložených na pohreb jej manžela a nákladov na pomník nepriznáva z dôvodu, že podľa názoru súdu nebolo jednoznačne preukázané, že obžalovaný (t. č. už právoplatne odsúdený) by bol svojím konaním zaviniť smrť [REDAKOVANÉ], ako sa vyjadrili znalci, ak by bola [REDAKOVANÉ] poskytnutá včasná lekárska pomoc, nie je možné vylúčiť, že [REDAKOVANÉ] by bol aj prežil (v rámci trestného konania je pritom potrebné v prípade viacerých do úvahy prichádzajúcich alternatív prihliadnuť na tú, ktorá je pre obžalovaného najpriaznivejšia). Na podklade vyššie uvedeného prvostupňový súd odkázal poškodenú s jej nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie. Krajský súd v Žiline v rámci konania o odvolaní obžalovaného (teraz odsúdeného) a poškodenej uviedol (č. l. 395 – 397), že napadnutý výrok o náhrade škody zodpovedá stavu veci a zákonu, avšak z iných dôvodov, než ktoré uviedol súd prvého stupňa v odôvodnení na str. 19 napadnutého rozsudku. Krajský súd sa nestotožnil s názorom okresného súdu, nakoľko podľa názoru krajského súdu v konaní bolo bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že obžalovaný nebohému [REDAKOVANÉ] úmyselne spôsobil ublíženie na zdraví a takým činom mu z nedbanlivosti spôsobil smrť v zmysle § 148 ods. 1 Tr. zák., pričom na podklade takejto analýzy je potom nesporné, že poškodená je oprávnená uplatňovať si nárok na náhradu škody voči obžalovanému, pretože v konaní bolo preukázané, že skutkom, ktorý je predmetom obžaloby, vznikla poškodenej [REDAKOVANÉ] – manželke nebohého [REDAKOVANÉ], škoda. Poškodená [REDAKOVANÉ] si v prípravnom konaní voči obžalovanému uplatnila nárok na náhradu škody vo výške 778,99 eur titulom nákladov vynaložených na

pohreb jej manžela a nákladov na pomník. Zároveň predložila kópiu príjmového pokladničného dokladu z 03.10.2009 vystaveného spoločnosťou [REDACTED], a to na sumu 778,99 eur, ako aj faktúru č. 298/2009 znejúcu na uvedenú sumu (č. l. 64 – 74). Následne po podaní obžaloby prostredníctvom splnomocnenca rozšírila, svoj návrh na náhradu škody a voči obžalovanému si uplatnila škodu vo výške 5 834,25 eur titulom nákladov spojených s pohrebom (napr. vybudovanie pomníka, náklady spojené s karom, ďalšie náklady spojené s pohrebom – nákup sviečok, vencov, kríža + tylu)...

Po splnení prieskumnej povinnosti krajský súd nemohol zmeniť výrok o náhrade škody a priznať náhradu škody poškodenej, pretože na rozhodnutie o povinnosti na náhradu škody by bolo potrebné vykonať ďalšie dokazovanie, ktoré by presiahlo potreby trestného konania a predĺžilo by ho (napr. v rámci adhézneho konania poškodená neoznámila, komu a v akej výške bolo vyplatené pohrebné, z predložených listinných dôkazov nie je možné zistiť počet osôb prítomných na kare, aby bolo možné spravodlivo posúdiť primeranosť vynaložených nákladov spojených s pohrebom, karom, ďalej sú pochybnosti o primeraných nákladoch súvisiacich s vybudovaním pomníka).

Nakoľko podľa vyhl. MS SR č. 655/2004 Z. z. sa výška odmeny za jeden úkon právnej pomoci vykonaný splnomocnencom – advokátom poškodenej osoby v trestnom konaní vypočítava z výšky náhrady škody priznanej poškodenej osobe v rámci adhézneho konania v odsudzujúcom rozhodnutí (§ 9 a nasl. vyhl.), v prípade, že náhrada škody nie je priznaná ani sčasti, je mimoriadne náročné určiť výšku odmeny za jeden úkon právnej pomoci vykonaný splnomocnencom – advokátom pri rozhodovaní o návrhu poškodenej osoby na priznanie nákladov účelne vynaložených na uplatnenie jej nároku na náhradu škody vrátane trov vzniknutých pribratím splnomocnenca v trestnom konaní. Aj keď je súd toho názoru, že v tomto prípade je na mieste uvažovať o tom, že by mohlo ísť o takú mimoriadnu okolnosť, ktorá by odôvodňovala postup podľa ustanovenia § 557 ods. 2 TP, a teda uloženie povinnosti odsúdenému nahradiť poškodenej trovy priamo súvisiace s jej účasťou v trestnom konaní, a to aj napriek tomu, že jej nebola odsudzujúcim rozhodnutím súdu priznaná náhrada škody ani sčasti, avšak zároveň súd po posúdení všetkých okolností prípadu zastáva stanovisko, že to nie je to v tomto konkrétnom prípade reálne možné. V tomto súd

plne odkazuje na odôvodnenie Krajského súdu v Žilina sp. zn. 1 To 101/2013 (č. l. 395 – 397), podľa ktorého na určenie výšky náhrady škody, na priznanie ktorej by mala poškodená nárok, je potrebné vykonať ďalšie dokazovanie, a preto výrok s odkázaním poškodenej na uplatnenie si jej nároku na náhradu škody v rámci občianskeho súdneho konania zodpovedá stavu veci a zákonu. Ako uviedol už krajský súd, nakoľko bez vykonania ďalšieho dokazovania nie je možné určiť výšku náhrady škody patriacu poškodenej, nie je v tomto štádiu podľa názoru súdu rovnako možné bez ďalšieho dokazovania bez pochybností spravodlivo ani ustáliť výšku odmeny splnomocnenca poškodenej za vykonanie jedného úkonu právnej služby v zmysle príslušných platných a účinných ustanovení vyhl. MS SR č. 655/2004 Z. z. S poukazom na vyššie uvedené je preto súd toho názoru, že nie je možné rozhodnúť podľa § 557 ods. 2 TP a priznať v rámci trestného konania poškodenej náhradu trov vynaložených na účelné uplatnenie jej nároku na náhradu škody vrátane trov vzniknutých pribráním splnomocnencov. Navyše nič nenasvedčuje tomu, že by poškodená bola v takej sociálnej situácii, že ďalšieho konania o náhrade škody v občianskoprávných veciach bez náhrady doposiaľ vynaložených nákladov, by nebola schopná.»

18. S ohľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že okresný súd sa v odôvodnení napadnutého uznesenia (bod 15) zaoberal námietkami sťažovateľky v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľka v tomto konaní dostala odpoveď na všetky podstatné okolnosti daného prípadu. V tejto súvislosti už ústavný súd uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka konania na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05).

19. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti predovšetkým namietala nesprávnu aplikáciu § 10 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z.

o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov pri rozhodovaní o náhrade trov poškodenej v trestnom konaní, v rámci ktorého výška škody nebola jednoznačne preukázaná a ustálená, pretože poškodená bola so svojím nárokom odkázaná na občianskoprávne konanie.

20. Postup okresného súdu, ktorý, zvažujúc aplikáciu ustanovenia § 557 ods. 2 Trestného poriadku (o povinnosti odsúdeného nahradiť poškodenej trov konania), pri určení výšky týchto trov per analogiam aplikoval ustanovenie § 553 ods. 4 Trestného poriadku a následne s ohľadom na skutkové okolnosti prípadu návrh poškodenej na priznanie trov potrebných na účelné uplatnenie jej nároku v trestnom konaní vrátane trov vzniknutých pribratím splnomocnencov zamietol, nemožno podľa názoru ústavného súdu považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny, teda okresný súd v danom prípade neporušil označené práva sťažovateľky (bod 5) nesprávnou a svojvoľnou aplikáciou a výkladom práva.

Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom okresného súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor okresného súdu svojím vlastným. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad okresným súdom takéto nedostatky nevykazuje.

21. V neposlednom rade ústavný súd poukazuje na záver odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia, v zmysle ktorého bola sťažovateľka primerane poučená o možnosti uplatnenia si požadovaného nároku – po jeho riadnom preukázaní – v rámci následného občianskoprávneho konania o náhradu škody. Táto skutočnosť z hľadiska ústavného prieskumu potom zakladá pre ústavný súd aj procesnú prekážku subsidiárneho významu.

22. Keďže ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti dospel k záveru, že účinky výkonu právomoci okresného súdu v danom prípade sú zlučiteľné so základným právom sťažovateľky zaručeným v čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy, sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

23. Keďže sťažovateľka v podanej ústavnej sťažnosti súčasne namietala i porušenie základného práva vlastníť majetok zaručeného čl. 20 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením okresného súdu a toto porušenie oprela o dôvody v podstate identické s tými, ktoré uviedla v súvislosti s namietaným porušením čl. 46 ods. 1 ústavy, bolo potrebné odmietnuť sťažovateľkinu sťažnosť aj v tejto časti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

24. Vzhľadom na to, že sťažovateľkina sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa už jej ďalšími návrhmi nezaoberal (bod 5).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. novembra 2015